

**ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ГЕРОЇВ КРУТ ПРИВАТНОГО
АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ
ЗАКЛАД «МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо забезпечення самостійної роботи студентів
з дисципліни
«АДМІНІСТРАТИВНА СИСТЕМА УКРАЇНИ»
(для магістрів)

Чернігів - 2020

Підготовлено доцентом кафедри управління персоналом, економіки праці та публічного управління І.В. Чаплай (Жуковою)

Затверджено на засіданні кафедри управління персоналом, економіки праці та публічного управління (протокол №1 від 27серпня 2020 р.)

Схвалено Вченою радою Чернігівського інституту МАУП(протокол № 2 від 30вересня 2020 р.)

Чаплай (Жукова) І.В. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Адміністративна система України» (для магістрів). — Чернігів: ЧІ МАУП, 2020. – 22 с.

Навчально-методична розробка містить пояснювальну записку тематичний план вивчення дисципліни «Адміністративна система України», методичні вказівки для самостійного вивчення кожної теми, питання для самоконтролю, список рекомендованої літератури.

©Чернігівський інститут імені Героїв Крут
Міжрегіональної Академії
управління персоналом (МАУП), 2019

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Адміністративна система України» зорієнтована на формування управлінської компетентності студентів, розвиток організаційної культури, накопичення спеціального досвіду, що сприяє розвитку креативних здібностей студентів та спонукає до самореалізації фахівців, активізує пізнавальні інтереси, реалізує евристичні здібності як визначальні для формування професійної майстерності та конкурентоздатності сучасного фахівця.

Однією з основних форм вивчення дисципліни «Адміністративна система України» є самостійна робота студентів.

Самостійна робота студентів є складовою навчального процесу, істотним чинником у формуванні вміння навчатися, активізації засвоєння студентом знань та їх реалізації, основним засобом опанування навчального матеріалу в позааудиторний час.

Мета самостійної роботи студентів – сприяти засвоєнню у повному обсязі навчальної програми дисципліни «Адміністративна система України» та формуванню вміння самостійно працювати, що є важливою освітньою та професійною якістю, сутність якої полягає у систематизації, плануванні та контролі власної діяльності.

Завдання самостійної роботи студентів – засвоїти певні знання, уміння, навички, закріпити та систематизувати здобуті знання, навчитися застосовувати їх при виконанні практичних завдань та творчих робіт, а також виявити прогалини у системі знань з предмету «Адміністративна система України».

Зміст самостійної роботи студентів з дисципліни «Адміністративна система України» визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача.

Самостійна робота студентів забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни «Публічне адміністрування»: навчальними та методичними посібниками,

методичними матеріалами для самостійної роботи студентів, конспектом лекцій, періодичними виданнями тощо.

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни «Адміністративна система України» організовується з дотриманням низки вимог:

- надання детальних методичних рекомендацій щодо виконання роботи;
- забезпечення можливості творчого підходу у виконанні роботи, не обмежуючи освітній процес виконанням стандартних завдань;
- підтримка у процесі виконання самостійної роботи постійного взаємозв'язку між викладачем та студентами.

Студенти, які розпочинають вивчати дисципліну «Адміністративна система України», мають інформуватися викладачем щодо організації самостійної роботи, її форм та видів, термінів виконання, форм контролю та звітності, кількості балів за виконання завдань.

Перелік завдань для самостійної роботи, форми її організації та звітності, термін виконання та кількість отриманих балів за виконані завдання визначаються викладачем кафедри при розробці робочої навчальної програми дисципліни (розділу «Самостійна робота студентів»).

Організація та контроль процесу та змісту самостійної роботи та її результатів здійснюються викладачами кафедри.

Оцінки (бали), одержані студентами за виконання різних видів самостійної роботи, фіксуються викладачами та доводяться до відома студентів.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

дисципліни

«АДМІНІСТРАТИВНА СИСТЕМА УКРАЇНИ»

№ з/п	Назва змістовної теми
Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні аспекти державної адміністративної системи	
Тема 1.	Апарат державного управління: понятійно-термінологічна характеристика організації та діяльності
Тема 2.	Організаційна структура апарату державного управління
Тема 3.	Структури адміністративних апаратів за умов демократії
Змістовий модуль II. Державна адміністративна система України	
Тема 4.	Конституційні засади побудови структур державного управління в Україні
Тема 5.	Система органів державної влади в Україні
Тема 6.	Конституційне закріплення інституту президента України та його місце в реалізації державної влади
Тема 7.	Кабінет Міністрів України — вищий орган в системі органів виконавчої влади
Тема 8.	Центральні органи виконавчої влади
Тема 9.	Місцеві органи виконавчої влади
Тема 10.	Органи місцевого самоврядування, їх особлива роль у державному управлінні.
Тема 11.	Державна служба в Україні: теоретичні засади
	Всього годин: 120

2. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для самостійного вивчення кожної теми

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретико-методологічні аспекти державної адміністративної системи

Тема 1. Апарат державного управління: понятійно-термінологічна характеристика організації та діяльності

Апарат державного управління як система органів виконавчої влади. Класифікація органів виконавчої влади. Компетенція органів виконавчої влади: питання теорії. Механізм виконавчої влади: поняття і складові елементи.

Виконайте завдання до теми 1.

1. Поняття про апарат державного управління.
2. Критерії класифікації органів виконавчої влади.
3. Повноваження органів виконавчої влади України.

Література [9; 13; 18; 20; 22; 25; 28; 32; 33; 37; 47; 50]

Тема 2. Організаційна структура апарату державного управління

Організаційна структура управління та її типи. Організаційна структура адміністративної системи. Світові підходи до створення структури системи управління. Організаційна структура державного органу.

Виконайте завдання до теми 2.

1. Типи організаційної структури управління.
2. Державний орган і його структура в Україні.
3. Існуючі світові підходи до структури системи управління

Література [9; 13; 18; 20; 22; 25; 28; 32; 33; 37; 47; 50]

Тема 3. Структури адміністративних апаратів за умов демократії

Загальні ознаки сучасних систем публічних адміністрацій. Основні структурні складові адміністративних апаратів демократичних, правових держав. Правові

засади публічного адміністрування. Передбачуваність публічного адміністрування.

Виконайте завдання до теми 3.

1. Ознаки систем публічних адміністрацій.
- 2.Складові адміністративних апаратів в країнах з різними політичними режимами.
3. Сутність публічного адміністрування.

Література [9; 13; 18; 20; 22; 25; 28; 32; 33; 37; 47; 50]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Державна адміністративна система України

Тема 4. Конституційні засади побудови структур державного управління в Україні

1. Конституція України про гілки влади в Україні. Загальна характеристика державного управління в Україні. Функції Верховної Ради України у здійсненні державного управління. Роль допоміжного апарату у здійсненні державного управління

Виконайте завдання до теми 4.

1. Поділ влади і її необхідність.
2. Функції гілок влади в Україні.
3. Роль апарату влади в державному управлінні.

Література [9; 13; 18; 20; 22; 25; 28; 32; 33; 37; 47; 50]

Тема 5. Система органів державної влади в Україні

Система органів державної влади. Склад законодавчої, виконавчої та судової влади. Загальна характеристика системи органів виконавчої влади, класифікація структурних підрозділів. Управлінські зв'язки в системі органів виконавчої влади.

Виконайте завдання до теми 5.

1. Класифікація структурних підрозділів системи органів влади в Україні.

2. Взаємозв'язок органів виконавчої влади.
3. Склад гілок влади в Україні.

Література [9; 13; 18; 20; 22; 25; 28; 32; 33; 37; 47; 50]

Тема 6. Конституційне закріплення інституту президента України та його місце в реалізації державної влади

Конституційне закріплення інституту президента України. Президент України та виконавча влада. Виключність повноважень Президента України.

Виконайте завдання до теми 6.

1. Президент в системі влади України.
2. Компетенції президента України.
3. Конституційні зміни форми правління в Україні

Література [9; 13; 18; 20; 22; 25; 28; 32; 33; 37; 47; 50]

Тема 7. Кабінет Міністрів України — вищий орган в системі органів виконавчої влади

Місце Кабінету Міністрів України в адміністративній системі країни. Основні функції та повноваження Кабінету Міністрів України. Формування складу Кабінету Міністрів України. Повноваження прем'єр-міністра та віце-прем'єр-міністрів України.

Виконайте завдання до теми 7.

1. Виконавча влада в системі державної влади.
2. Компетенції Кабінету Міністрів України.
3. Прем'єр- міністр в системі виконавчої влади України

Література [9; 13; 18; 20; 22; 25; 28; 32; 33; 37; 47; 50]

Тема 8. Центральні органи виконавчої влади

Система центральних органів виконавчої влади (ЦОВВ) в Україні. Міністерства України та їх повноваження. Державні комітети (державні служби) України:

статус, функції. Порядок формування та структура інших центральних органів виконавчої влади. Відповідальність ЦОВВ та їх акти.

Виконайте завдання до теми 8.

1. Компетенція міністерств і відомств України.
2. Функції державної служби України.
3. Акти ЦОВВ України та характер їх дії.

Література [9; 13; 18; 20; 22; 25; 28; 32; 33; 37; 47; 50]

Тема 9. Місцеві органи виконавчої влади

Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління. Організація та правовий статус місцевих органів виконавчої влади.

Територіальні органи центральних органів виконавчої влади. Обласні та районні державні адміністрації, їх статус і повноваження. Внутрішньоорганізаційна діяльність МДА.

Виконайте завдання до теми 9.

1. Державні адміністрації в системі влади України.
2. Статус і повноваження МДА.
3. Реформа місцевого самоврядування і інститут префектів.

Література [9; 13; 18; 20; 22; 25; 28; 32; 33; 37; 47; 50]

Тема 10. Органи місцевого самоврядування, їх особлива роль у державному управлінні

Співвідношення державного управління та місцевого самоврядування: концептуальний підхід. Суспільно-географічне макрорайонування і адміністративно-територіальний устрій України. Система місцевого самоврядування в Україні. Зміст, місце і роль регіонального управління у загальній системі державного управління.

Виконайте завдання до теми 10.

1. Сутність реформи адміністративно-територіального устрою України.
2. Регіональне управління в системі державного управління.

3. Децентралізація влади в Україні: сутність і особливості.

Література [9; 13; 18; 20; 22; 25; 28; 32; 33; 37; 47; 50]

Тема 11. Державна служба в Україні: теоретичні засади

Інститут державної служби: поняття і зміст. Законодавче регулювання державної служби. Особливості та принципи державної служби. Соціальний характер державної служби.

Виконайте завдання до теми 11.

1. Необхідність державної служби для стабільного функціонування держави.
2. Соціальне призначення державної служби.
3. Європейський вектор України і принципи державної служби.

Література [9; 13; 18; 20; 22; 25; 28; 32; 33; 37; 47; 50]

3. ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота є формою самостійної роботи студента, метою якої є поглиблення та засвоєння знань з дисципліни «Адміністративна система України».

Варіант або тему контрольної роботи студент визначає за останньою цифрою номера своєї залікової книжки (див. таблицю).

Остання цифра номера залікової книжки студента	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
Номер варіанту (теми) контрольної роботи	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Структура і зміст теми контрольної роботи визначаються програмою курсу, що зумовлює таку послідовність роботи:

- вибір варіанту, що містить теоретичне завдання;
- ознайомлення з рекомендованою літературою;

- написання та оформлення роботи.

При написанні роботи та її оформленні варто керуватися такими вимогами:

- обґрунтування вибраної теми;
- опрацювання відповідної літератури;
- наявність авторського розділу;
- наявність списку використаної літератури.

Контрольну роботу студент виконує у вигляді реферату. У теоретичних питаннях цитати та статистичні матеріали слід обов'язково супроводжувати посиланнями на джерела інформації, які мають бути відображені у списку використаної літератури. Посилання на інформаційні джерела необхідно подавати у тексті контрольної роботи у квадратних дужках, наприклад [17, с. 24], 17 – це порядковий номер джерела у списку літератури, а 24 – сторінка із вказаного джерела.

Контрольна робота має складатися із вступу (актуальність проблеми, мета, завдання), основної частини (визначення проблеми та послідовне її розкриття), висновків та списку використаної літератури. Загальний обсяг роботи – до 25 машинописних сторінки формату А4 з 14 шрифтом та інтервалом 1,5, із полями (верхнє/нижнє – 2,5 см, ліве – 3 см, праве – 1,5 см.).

Слід мати на увазі, що головною вимогою до контрольної роботи є розкриття суті питань, а не кількість сторінок.

В кінці роботи студент ставить підпис та дату закінчення виконання контрольної роботи.

4. ВАРІАНТИ (ТЕМАТИКА) КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Принципи поділу державної влади в Україні.
2. Законодавча влада в Україні.
3. Конституційно-правовий статус Президента України.
4. Виконавча влада в Україні.
5. Судова влада в Україні.

6. Поняття та принципи місцевого самоврядування.
7. Система місцевого самоврядування в Україні.
8. Матеріально-фінансова база місцевого самоврядування.
9. Суспільний статус місцевого самоврядування в Україні та його гарантії.
10. Законодавчий процес та його стадії.
11. Призначення та припинення повноважень голів місцевих державних адміністрацій.
12. Поняття «територіальна громада» та основні форми безпосереднього волевиявлення територіальних громад.
13. Статус сільських, селищних, міських рад та їх організаційно-правові форми роботи (сесія, постійні комісії).
14. Статус та повноваження сільського, селищного, міського голови.
15. Сутність суспільства як соціального феномену.
16. Характерні риси суспільства.
17. Тракткування суспільства як соціальної системи.
18. Основні наукові погляди на причини та процес виникнення суспільства (природна, божественна, космічна).
19. Громадянське суспільство: визначення, ознаки, функції.
20. Поняття соціальної структури суспільства та основні елементи соціальної структури.
21. Види та типи соціальної структури суспільства.
22. Види соціальної стратифікації та історичні типи стратифікованого суспільства: рабство, касты, стани і класи.
23. Соціальна структура сучасного українського суспільства.

5. ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Місце закону всистемі джерел конституційного права.
2. Нормативні договори та звичаї як джерела конституційного права України.
3. Перша Конституція незалежної Української держави – Конституція УНР від 29 квітня 1918 року.

4. Конституції радянської України.
5. Конституція П.Орлика.
6. Конституційні проекти Г.Андруського.
7. Конституційні проекти М.Драгоманова.
8. Конституційні проекти М.Міхновського.
9. Конституційні проекти М.Грушевського.
10. Конституційне законодавство ЗУНР.
11. Роль Конституційного Суду України щодо охорони Конституції України.
12. Конституційне закріплення принципу народного суверенітету та форми здійснення народовладдя.
13. «Політичний плюралізм» і його практичне значення для розвитку демократичної держави.
14. Принципи громадянства України.
15. Визнання, набуття та припинення громадянства України.
16. Погоджувальна рада у Верховній Раді України.
17. Конституційно-правові основи взаємовідносин Верховної Ради України з Президентом України та Кабінетом Міністрів України.
18. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини: функції та повноваження.
19. Апарат Верховної Ради України.
20. Взаємовідносини органів виконавчої влади з законодавчою владою та Президентом України.
21. Функції, форми і методи діяльності Кабінету Міністрів України.
22. Організація роботи місцевих державних адміністрацій.
23. Місце самоврядування в системі народовладдя.
24. Місцевий референдум як форма безпосереднього здійснення муніципальної влади територіальною громадою.
25. Державна підтримка місцевого самоврядування.

6. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Основні ознаки загальної системи “держава”.
2. Характерні ознаки державної влади як основного атрибуту державно-владного механізму.
3. Апарат державного управління як система органів виконавчої влади.
4. Основні властивості системи управління, характерні для органів виконавчої влади.
5. Класифікація органів виконавчої влади.
6. Компетенція органів виконавчої влади: питання теорії.
7. Механізм виконавчої влади: поняття і складові елементи.
8. Сутнісні особливості державного управління виконавчо-розпорядчого характеру.
9. Поєднання системного, структурного та функціонального підходів при визначенні апарату державного управління.
10. Організаційна структура управління та її типи.
11. Організаційна структура адміністративної системи.
12. Світові підходи до створення структури системи управління.
13. Організаційна структура державного органу.
14. Державний орган і його правовий статус.
15. Типи організаційних структур держуправління.
16. Фактори, що визначають побудову структури адміністративної системи.
17. Загальні ознаки сучасних систем публічних адміністрацій.
18. Основні структурні складові адміністративних апаратів демократичних, правових держав.
19. Правові засади публічного адміністрування.
20. Передбачуваність публічного адміністрування.
21. Веберовська модель раціональної бюрократії в контексті сучасних вимог.
22. Загальні структурні особливості адміністративних апаратів демократичних держав.
23. Відкритість і прозорість публічного адміністрування.
24. Підконтрольність і підзвітність публічної адміністрації.

25. Особливості зв'язків між громадянами та державою за умов демократії і панування бюрократії.
26. Особливості зв'язків між громадянами, державою та політичними партіями і суспільними організаціями.
27. Види суб'єктів виконавчої влади.
28. Конституція України про гілки влади в Україні.
29. Загальна характеристика державного управління в Україні.
30. Функції Верховної Ради України у здійсненні державного управління.
31. Роль допоміжного апарату у здійсненні державного управління.
32. Система органів державної влади в Україні.
33. Склад законодавчої, виконавчої та судової влади в Україні.
34. Загальна характеристика системи органів виконавчої влади, класифікація структурних підрозділів.
35. Управлінські зв'язки всистемі органів виконавчої влади в Україні.
36. Конституціональна характеристика державного управління в Україні.
37. Сутність і завдання законодавчої, виконавчої та судової гілок влади в Україні.
38. Конституційне закріплення інституту президента України.
39. Конституційний статус Президента та його місце у політичній системі України.
40. Президент України та виконавча влада.
41. Виключність повноважень Президента України.
42. Місце Кабінету Міністрів України в адміністративній системі країни.
43. Принципи діяльності Кабінету Міністрів України.
44. Сутність процедури формування Кабінету Міністрів.
45. Основні функції та повноваження Кабінету Міністрів України.
46. Формування складу Кабінету Міністрів України.
47. Повноваження прем'єр-міністра та віце-прем'єр-міністрів України.
48. Кабінет Міністрів України: структура і компетенція.
49. Відповідальність Кабінету Міністрів України.
50. Урядова нормотворчість.
51. Система центральних органів виконавчої влади (ЦОВВ) в Україні.
52. Організація, правовий статус та функції центральних органів виконавчої влади.

53. Міністерства України та їх повноваження.
54. Державні комітети (державні служби) України: статус, функції.
55. Порядок формування та структура інших центральних органів виконавчої влади.
56. Відповідальність ЦОВВ та їх акти.
57. Функції ЦОВВ у системі виконавчої влади України.
58. Структура та порядок формування ЦОВВ.
59. Функціональні повноваження міністерств.
60. Взаємовідносини Кабінету Міністрів України з центральними органами виконавчої влади.
61. Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління.
62. Організація та правовий статус місцевих органів виконавчої влади.
63. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади
64. Обласні та районні державні адміністрації, їх статус та повноваження. 65. Внутрішньоорганізаційна діяльність МДА.
66. Структура МДА та порядок їх формування.
67. Акти МДА: види, процедури прийняття; відповідальність МДА.
68. Відносини місцевих державних адміністрацій у системі вертикальних та горизонтальних зв'язків.
69. Діюча модель місцевого самоврядування в Україні.
70. Співвідношення державного управління та місцевого самоврядування: концептуальний підхід.
71. Сучасна державна політика України щодо розвитку місцевого самоврядування.
72. Територіальна громада як основна ланка системи самоврядування.
73. Суспільно-географічне макрорайонування і адміністративно- територіальний устрій України.
74. Зміст, місце і роль регіонального управління у загальній системі державного управління.
75. Основні об'єкти державного регулювання територіального розвитку.
76. Основні напрями регіональної політики.
77. Сутність парадигми регіональної цілісності регіону.

78. Напрями та засоби реалізації регіональної політики.
79. Інститут державної служби: поняття і зміст.
80. Законодавче регулювання державної служби.
81. Особливості та принципи державної служби як соціального інституту.
82. Соціальний характер державної служби.
83. Теоретичні основи державної служби.
84. Система державної служби та її види.
85. Цілі та функції державної служби.
86. Система професійного навчання державних службовців.
87. Державна служба як інструмент реалізації державної політики.
88. Поняття правового статусу державного службовця. Особливості трудового статусу державних службовців.
89. Обмеження, пов'язані з перебуванням на державній службі.
90. Особливості служби в органах місцевого самоврядування.

7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Авер'янов В. Б., Алексеєнко І. В., Андрєєв С. С., Антоненко В. Г., Антонюк О. В. Політологічний енциклопедичний словник / НАН України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького; Укр. асоц. політологів / Ю. С. Шемшученко (відп. ред.), В. П. Горбатенко (упоряд.). — 2-ге вид., допов. і переробл. — К.: Генеза, 2014. — 735 с.
2. Административное право Украины: Учебник / Ред. С. В. Кивалов — Харьков: Одиссей, 2004. — 880 с.
3. Адміністративне право України: Академ. курс: У 2 т.: Підручник. — Т. 1: Загальна частина. — К.: Юрид. думка, 2004. — 584 с.
4. Аналітичні записки з розробки напрямів державної політики / Укр. акад. держ. упр. при Президентіві України; Центр дослід. адм. реформи / Уклад.: В. Є. Романов, О. І. Кілієвич. — К.: Вид-во УАДУ, 2011. — 234 с.

5. Англєрид Т., Андерсен А., Артим І. О., Кальєоранд Р., Дєгтяр А. К. Оцїнювання державних полїтики та програм: Мєтодичнї вказївки до вступного курсу з оцїнювання — теорїя і практика: Посїб. для викл. / Нац. акад. держ. упр. при Президентовї України. — К., 2013. — 152 с.
6. Андрєсюк Б. П. Мїсцевє самоврядування в сучаснїй Україні: проблеми і перспективи / НАН України; Ін-т нац. вїдносин і полїтологїї. — К.: Інфор.-вид. центр, 2017. — 222 с.
7. Бандурка О. М., Грєченко В. А. Влада в Україні на зламі другого і третього тисячолїть / Ун-т внутр. справ. — Харкїв, 2000. — 304 с.
8. Барановська Н. П., Верстюк В. Ф., Вїднянський С. В., Герасимчук М. С., Горбик В. О. Україна: утвердження незалежної держави (1991–2001) / В. М. Литвин (вїдп. ред.). — К.: Альтернативи, 2001. — 703 с.
9. Барчук Г. І., Колодїй А. М., Халюк С. О. Реформування полїтичної системи в Україні: актуальнї питання: Наук.огляд / Нац. акад. внутр. справ України. — К., 2003. — 63 с.
10. Бебик В. М. Полїтичний маркетинг і менеджмент / Межрєгїон.акад. упр. персоналом. — К., 1996. — 144 с.
11. Безродний Є. Ф., Ковальчук Г. К., Масний О. С. Свїтова класична думка про державу і право: Навч. посїб. — К.: Юрїнком Інтер, 1999. — 397 с.
12. Боссарт Д. Державна служба у країнах-кандидатах до вступу до ЄС: новї тенденцїї та вплив інтеграцїйного процесу / Д. Бос- сарт, К. Деммке; Пер. з англ. О. М. Шалєнко. — К.: Мїленїум, 2004.— 128 с.
13. Бостан С. К., Тимченко С. М. Державне право зарубїжних країн: Навч. посїб. — К.: ЦНЛ, 2005. — 504 с.
14. Веймер Д. Л., Вайнїнг Е. Р. Аналіз полїтики: концепцїї, практи- ка / Пер. з англ. І. Дзюби, А. Олїйника; Наук. ред. О. Кїлїєвич. — К.: Основи, 1998. — 654 с.
15. Виконавче провадження в Україні: Актуальнї питання / І. Ніко- лаєв та ін. — К., 2004.— 80 с.
16. Войтович Р. В. Ідеологїя, технологїя та стиль у державному уп- равлїнні: Навч.-метод. посїб. — К.: Вид-во НАДУ, 2003. — 197 с.

17. Воронкова В. Г. Менеджмент в державних організаціях: Навч. посіб. — К.: Професіонал, 2004.— 256 с.
18. Воронкова В. Г. Муніципальний менеджмент: Навч. посіб. — К.: Професіонал, 2004. — 256 с.
19. Воронько О. А. Керівні кадри: державна політика та система управління: Навч. посіб.— К.: УАДУ, 2000.— 156 с.
20. Гелей С., Рутар С., Кендус О. Політико-правові системи світу: Навч. посіб. — Львів: Вид-во Львів. комерц. акад., 2002. — 224 с.
21. Глазунова Н. И. Государственное управление как система / Гос. ун-т упр.; Ин-т гос. и муницип. упр. — М., 2001. — 373 с.
22. Гнилорыбов В. В., Тихонов В. Н. Государственное строительство и местное самоуправление в Украине: Учеб. пособие / Восточно- укр. нац. ун-т им. В. Даля. — Луганск, 2004. — 375 с.
23. Говлет М., Рамеш М. Дослідження державної політики: цикли та підсистеми політики / Пер. з англ. О. Рябова. — Львів.: Кальварія, 2004. — 264 с.
24. Головатий М. Ф. Політичний менеджмент: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2005. — 264 с.
25. Горлов А. Ф., Королюк В. О., Лавренюк С. І., Шевчук Ю. В. Еволюція влади. — К., 2005. — 208 с.
26. Государственная политика и управление. — Ч. 1: Концепции и проблемы государственной политики и управления / Под ред. Л. В. Сморгунова. — М.: РОССПЭН, 2006. — 384 с.
27. Государственная служба (комплексный подход): Учеб. пособие / Ред. А. В. Оболонский.— 2-е изд.— М.: Дело, 2000.— 440 с.
28. Грибанова Г. И. Местное самоуправление в Западной Европе: Сравнительный анализ политико-социол. аспектов. — СПб., 1998. — 206 с.
29. Данн Вільям Н. Державна політика: вступ до аналізу: Підручник / Пер. з англ. Г. Є. Краснокутського. — Одеса, 2005. — 502 с.
30. Державна політика: аналіз та впровадження в Україні: Конспект лекцій. — К.: УАДУ, 2002. — 80 с.

31. Державна служба в Україні / Ред. Н. Р. Ковальський.— К.: Юрін-ком Інтер, 2002. — 351 с.
32. Державне управління та державна служба: Словник-довідник / Уклад. О. Ю. Оболенський. — К.: КНЕУ, 2005.— 480 с.
33. Державне управління, державна служба і місцеве самоврядування: Монографія / Ред. О. Ю. Оболенський. — Хмельницький: Поділля, 1999.— 570 с.
34. Державне управління: філософські, світоглядні та методологічні проблеми: Монографія / Ред. В. М. Князєв. — К.: Міленіум, 2003.— 320 с.
35. Дідівська Л. І., Головка Л. С. Державне регулювання економіки: Навч. посіб.: 5-те вид., стереотип. — К.: Знання, 2006. — 213 с.
36. Желюк Т. Л. Державна служба: Навч. посіб. — К.: Професіонал, 2005.— 576 с.
37. Іванова Т. В. Організація місцевого самоврядування в Україні: Навч. посіб. — К.: Професіонал, 2005. — 112 с.
38. Ківалов С. В. Державна служба в Україні: Підручник / С. В. Ківалов, Л. Р. Біла.— Одеса: Юрид. літ-ра, 2003.— 368 с.
39. Кілієвич О. Англо-український глосарій термінів і понять з аналізу державної політики та економіки. — К.: Основи, 2003. — 510 с.
40. Коваленко М. А., Кругла Н. А., Радванська Л. М., Швороб-Херсон Г. М. Регіональний менеджмент: Навч. посіб. — Херсон: Олді-плюс, 2004. — 304 с.
41. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. — К., 1997. — 38 с.
42. Контек Тед. Етика державного службовця: Американська модель. — Львів: Тов-во Лева, 1999.— 24 с.
43. Куйбіда В. С. Принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування: Монографія. — К.: МАУП, 2004. — 432 с.
44. Логунова М. М. Концептуальні засади теорії політики: Навч. посіб. — К.: УАДУ, 1999. — 158 с.
45. Малиновський В. Я. Державна служба: теорія і практика: Навч. посіб. — К.: Атіка, 2003.— 160 с.

46. Науково-практичний коментар до законів України "Про державну виконавчу службу", "Про виконавче провадження" / В. Б. Авер'янов, Л. К. Горбунова, В. В. Комаров та ін.; Ред. О. В. Лаврінович. — К.: Юрінком Інтер, 2006. — 320 с.

47. Оболенський О. Ю. Державна служба: Підручник. — К.: КНЕУ, 2006. — 472 с.

Додаткова:

48. Ольшанский Д. В., Пеньков В. Ф. Политический консалтинг. — СПб.: Питер, 2005. — 448 с.

49. Пал Л. А. Аналіз державної політики / Пер. з англ. І. Дзюби. — К.: Основи, 1999. — 422 с.

50. Права людини та підзвітність органів влади в Україні / Ред. Ю. Саєнко. — К.: Фоліант, 2003. — 184 с.

51. Про Концепцію розвитку законодавства про державну службу в Україні: Указ Президента України від 20 лют. 2006 р. № 140/2006 // Вісн. держ. служби України. — 2006. — № 1.— С. 41–44.

52. Програма розвитку державної служби на 2005–2010 роки // Вісн. держ. служби України. — 2004. — № 2.— С. 67–80.

53. Ребкало В. А., Шкляр Л. Є. Політичні інститути у процесі реформування системи влади: Навч.-метод. посіб. — К.: Міленіум, 2003. — С. 46–62.

54. Ребкало В. А. Культура державного управління: організаційний аспект: Монографія. — К.: УАДУ, 1998. — 144 с.

55. Регіональна політика в країнах Європи: Уроки для України / За ред. С. Максименко. — К.: Логос, 2000. — 72 с.

56. Регіональний менеджмент: Навч. посіб. / М. А. Коваленко, Н. А. Кругла, Л. М. Радванська, Г. М. Швороб-Херсон. — Херсон: Олді-плюс, 2004. — 304 с.

57. Регіони України: Проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку: Монографія / Ред. З. С. Варналій. — К.: Знання України, 2005. — 489 с.

58. Рудакевич М. Етика державних службовців: Монографія. — К.: НАДУ, 2013. — 360 с.

59. Скакун О. Ф. Теория государства и права (энциклопедический курс): Учебник. — Харьков: Эспада, 2015. — 840 с.
60. Социальное управление: Курс лекций. / Авт. кол. В. П. Вернигорова и др.; Ред. В. С. Карпичев и др. — М.: РАГС, 2000.— 440 с.
61. Тертичка В. В. Державна політика: аналіз та здійснення в Ук- раїні. — К.: Основи, 2002. — 750 с.
62. Уткин Э. А., Денисов А. Ф. Государственное и региональное управление: Учеб.пособие. — М.: Экмос, 2002. — 320 с.
63. Фіолевський Д., Лобанцев С., Мезенцев Є. Державна виконавча служба в Україні: Навч. посіб. — К.: Алерта, 2014.— 564 с.
64. Чиркин В. Е. Государственное управление: Элементарный курс. — М.: Юрист, 2012. — 320 с.
65. Эффективность государственного управления: Пер. с англ. / Общ.ред. С. А. Батчикова, С. Ю. Глазьева. — М.: Фонд “За эконо- ном. грамотность”; Рос. эконом. журн.; Изд-во АО “Консалт- банкир”, 2017. — 848 с.